

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

РАДА: наступне покоління

Інформаційний бриф: ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

31 березня, 2022 | No 8

Матеріали розроблено Програмою USAID RANG з метою аналітичної підтримки роботи Парламенту

РАДА: наступне покоління

За даними Європейської Бізнес Асоціації (ЕБА)¹ від початку воєнного вторгнення російських військ на територію України часткового припинили роботу близько 42% українських підприємств; близько третини – повністю призупинили роботу, але мають на меті відновити її; у повному обсязі нині працює лише 13% малого та середнього бізнесу. Більшість представників бізнесу, чия робота направлена на товарообіг харчових продуктів, медикаментів, засобів гігієни, паливно-мастильних матеріалів, текстильної галузі та ін. передали всі запаси товару до місцевих територіальних оборон та ЗСУ.

За результатами останнього експрес-опитування бізнесу, 43% опитаних представників оцінює власну фінансову стійкість у кілька місяців; 28% мають запас стійкості на півроку; 17% мають фінансові резерви на рік або більше; і 6% вичерпали свої фінансові резерви.

Так само майже половина опитаних нами керівників компаній, а саме 46% планують скористатися заявленими державою методами підтримки бізнесу. При цьому 29% ще не мають відповідного рішення, а 23% не планують отримувати допомогу від держави. Серед анонсованих шляхів підтримки більшість керівників компаній, зокрема 65% пропонуватимуть співробітникам отримати допомогу 6500 гривень в рамках «Підтримки». Половина компаній, а саме 50% планують скористатися і відстрочкою податкових платежів, і можливістю не сплачувати ЄСВ за співробітників, що беруть участь у захисті країни у лавах ЗСУ чи тероборони.

Більше того, Уряд готовий надати підприємствам, які розташовані в зоні ризику та активних бойових дій, умови для роботи в західних регіонах України. Насамперед держава заохочує до релокації стратегічні підприємства та підприємства, які виробляють товари першої необхідності для забезпечення потреб для забезпечення потреб цивільного населення та ЗСУ. Підприємствам будуть створені належні умови для роботи на новому місці та можливості працевлаштування людей. Окрім цього, у період воєнного стану в Україні здійснено контроль за цінами на ряд товарів, що становлять першу необхідність для людей, зокрема, борошно, макаронні вироби, хліб, м'ясо, молоко тощо. В цей перелік також входять певні групи лікарських засобів та паливо для машин.

Верховною Радою України та Урядом прийнято ряд законів та ухвалено рішення спрямовані на підтримку вітчизняного бізнесу та відновлення економіки. Інформацію підготовлено станом на 31 березня, 2022. Актуальну інформацію щодо ініціатив підтримки підприємців в умовах війни, що допоможуть зберегти бізнес, робочі місця та підтримати економіку України розміщує на своїх ресурсах портал «ДІЯ.Бізнес». <https://business.diiia.gov.ua/wartime>

¹ <https://eba.com.ua/majzhe-polovyna-opytanyh-biznesiv-eva-otsinyuye-vlasnu-finansovu-stijkist-u-kilka-misyatsiv/>

РАДА: наступне покоління

1.1. Зменшення податкового тиску, спрощення і поліпшення податкових правил на період дії воєнного стану. Послаблення вимог щодо перевірок та отримання ліцензій.

- *Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» від 03.03.2022 р. №2118-IX²*

Для чого: Зменшення податкового тиску, спрощення і поліпшення податкових правил на період дії воєнного стану

Основні положення Закону:

- Якщо під час дії воєнного стану у платників податків немає можливості своєчасно сплатити податки та збори, подати звітність, за винятком податкової, зареєструвати податкові та акцизні накладні тощо, вони звільняються від відповідальності, передбаченої Податковим кодексом України, але платники податків повинні виконати такі обов'язки протягом **ТРЬОХ місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні**.
- Також під час дії воєнного стану:
 - зупиняється перебіг строків, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи;
 - податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються;
 - операції з добровільної передачі або відчуження коштів, товарів, у тому числі підакцизних, надання послуг на користь ЗСУ та підрозділів територіальної оборони, без попереднього або наступного відшкодування їх вартості, не оподатковуються;
 - сума відшкодування вартості пального, витраченого при наданні послуг з перевезення для забезпечення потреб ЗСУ та підрозділів територіальної оборони, не оподатковується;
 - вважаються діючими ліцензії, по яких не сплачено черговий платіж або закінчився термін дії ліцензії. Обов'язки щодо сплати чергових платежів/дії щодо продовження ліцензії мають бути виконані суб'єктом господарювання протягом 30 днів, наступних за днем припинення або скасування воєнного стану в Україні.
 - платники податків, які беруть безпосередню участь у воєнних діях, і не дотримались термінів виконання податкових обов'язків, звільняються від відповідальності за невиконання податкових обов'язків, за умови виконання таких обов'язків протягом одного місяця з дня закінчення дії наслідків, які унеможливили їх виконання;
 - санкції за порушення вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» не застосовуються;
 - звільняються від оподаткування ввізним митом соціально значущі продукти харчування, лікарські засоби та медичні вироби, визначені Кабінетом Міністрів України.

² Аналіз Закону Ініціативою "Право в умовах війни"

РАДА: наступне покоління

- *Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 №2120-IX³*

Для чого: Спрощення умов ведення бізнесу для ФОП.

Основні положення Закону:

Тимчасово, з 1 березня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану в Україні та протягом дванадцяти місяців після припинення або скасування воєнного стану мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати єдиний внесок за себе такі особи:

- фізичні особи - підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;
- особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності;
- члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

Тимчасово, з 1 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України:

- ФОП – платники єдиного податку першої та другої групи мають право не сплачувати єдиний податок. Декларація не заповнюється за період, в якому єдиний податок не сплачувався.
- Платниками єдиного податку третьої групи можуть бути фізичні особи – підприємці та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 10 мільярдів гривень. До таких осіб не застосовується обмеження щодо кількості осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах;

Під час періоду мобілізації роботодавці – платники єдиного податку, які обрали спрощену систему оподаткування – ФОП, які належать до другої та третьої груп платників єдиного податку, а також юридичні особи, які належать до третьої групи платників єдиного податку, мають право за власним рішенням не сплачувати єдиний внесок за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України. В цьому випадку суми єдиного внеску, нараховані та не сплачені роботодавцями, будуть сплачені за рахунок держбюджету.

- *Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» №2139-IX*

Для чого: прийнятий закон сприятиме збільшенню надходжень до державного бюджету. Отримані кошти будуть спрямовані на потреби військових.

Основні положення Закону:

- встановлено диференційовану ставку рентної плати за видобування газу природного. Диференціація рентної плати передбачає, що чим вище ціна реалізації газу природного, тим вище відсоткова ставка ренти. (3% ренти зараховується до бюджетів місцевого самоврядування, 2% до обласних бюджетів);

³ Аналіз Закону Ініціативою "Право в умовах війни"

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

- збільшено розмір ставки акцизного податку на рідини, що використовуються в електронних сигаретах;
- зменшено ПДВ на внутрішні **перевезення авіатранспортом зменшено** із 20% до 7% (Тимчасово, до 31 грудня 2024 року).

➤ *Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» №2115-IX*

Для чого: визначає особливості подання звітності у період дії воєнного стану.

Основні положення Закону:

- фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи подають звітні документи протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності;
- у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення не застосовується адміністративна та/або кримінальна відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання документів;
- у період дії воєнного стану або стану війни будь-які перевірки щодо своєчасності та повноти подання будь-яких звітів уповноваженими органами не здійснюються.

➤ *Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період воєнного стану» №7190 (прийнято, але не опубліковано)*

Для чого: зменшення податкового тиску, спрощення і поліпшення податкових правил на період дії воєнного стану

Основні положення Закону:

- звільнення імпорту від мита та ПДВ товарів, які ввозяться підприємствами, а також звільнення від митних платежів транспортних засобів, які ввозяться громадянами. Така пільга не поширюється на товари, які мають походження з держави - агресора;
- за рішенням КМУ дозволяти протягом періоду воєнного стану ввозити окремі категорії товарів без надання митникам дозвільних документів;
- призупинення реєстрації платником ПДВ, для нових платників єдиного податку на час воєнного стану, замість анулювання. Датою переходу на спрощену систему є дата визначена у заяві;
- продовження з трьох до шести місяців термін протягом якого після війни необхідно подати звітність, яка не була подана;
- звільнення від ПДВ операції з ввезення товарів «спрощенцями» 1-3 груп;
- звільнення від сплати податку на житлову нерухомість, розташовану на територіях бойових дій за 2021 та 2022 роки.

➤ *Постанова КМУ від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»*

Для чого: скасування державного контролю та ринкового нагляду під час воєнного стану для спрощення умов ведення бізнесу.

Основні положення:

РАДА: наступне покоління

- припиняються як планові, так і позапланові перевірки бізнесу. Це дозволить забезпечити стабільну роботу підприємств в умовах воєнного стану;
- за наявності загрози правам, законним інтересам, життю та здоров'ю людини, захисту навколишнього природного середовища, забезпеченню безпеки держави, міністерствами можуть бути відновлені позапланові перевірки в окремих сферах, зокрема щодо запобігання неконтрольованому зростанню цін на товари, які мають істотну соціальну значущість.

➤ *Постанова КМУ №314 від 18 березня 2022 року «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану»*

Для чого: запровадження декларативного принцип набуття права на провадження господарської діяльності без необхідності отримання документів дозвільного характеру, ліцензій тощо.

Основні положення:

- у період воєнного стану перед початком діяльності підприємцю необхідно подати декларацію встановленої форми до Міністерства економіки, а у випадках здійснення охоронної діяльності – до Міністерства внутрішніх справ;
- є низка виключень, серед яких — діяльність, пов'язана з радіоактивними та іншими небезпечними речовинами, видобутком корисних копалин, виробництвом лікарських засобів, зовнішньоекономічною діяльністю, організацією та проведенням азартних ігор, оцінкою відповідності щодо технічних регламентів тощо;
- подати декларацію можна онлайн через «Портал Дія» чи в найближчому ЦНАП;
- після закінчення воєнного стану суб'єкти господарювання повинні не пізніше одного місяця, звернутися до органу ліцензування та отримати дозвіл на загальних умовах, передбачених законодавством.

1.2. Підтримка окремих сфер: харчова промисловість, агробізнес

➤ *Постанова КМУ № 312 від 18.03.2022 р. «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 і 29»*

Для чого: було розширено можливості підтримки суб'єктів підприємництва – сільськогосподарських товаровиробників, передусім, для забезпечення фінансування ними посівних робіт.⁴

Основні положення:

Нововведення до Програми «Доступні кредити 5-7-9%» з метою підтримки сільськогосподарських товаровиробників:

1. Програма розширена на середні підприємства з річним доходом до 50 млн євро (раніше було 20 млн євро) та на великі підприємства з річним доходом більше 50 млн євро незалежно від кількості працюючих.
2. Максимальна сума кредиту для всіх суб'єктів підприємництва збільшена з 50 млн грн до 60 млн грн з урахуванням групи пов'язаних компаній.
3. Процентна ставка – 0% річних.

⁴ <https://www.kmu.gov.ua/news/zmini-do-programi-dostupni-krediti-5-7-9-pidtrimka-posivnoyi-kampaniyi-ta-aktivaciya-pidpriyemnictva28032022>

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

4. Ціль кредитування:

- інвестиційний кредит на придбання сільськогосподарської техніки,
- кредит на поповнення обігових коштів для придбання насіння, добрив та паливно-мастильних матеріалів.

5. Строк кредиту – 6 місяців.

6. Термін подачі заявки на участь у програмі – до 31 травня 2022 року.

7. Розмір кредитної гарантії – 80% від суми кредиту суб'єкта мікро, малого та середнього підприємництва (крім суб'єктів великого підприємництва).

- *Постанова КМУ №234 від 9 березня 2022 року «Про заходи щодо забезпечення в умовах воєнного стану безперебійного постачання імпортованих харчових продуктів і кормів»*

Для чого: спрощення умов реалізації харчових продуктів та тютюнових виробів.

Основні положення:

- операторам ринку харчових продуктів та кормів, які не в змозі виконати вимоги щодо інформації про імпортовані харчові продукти можуть здійснювати реалізацію продукції з інформацією викладеною іноземною мовою.
- партії зазначених харчових продуктів та кормів повинні супроводжуватись інформацією про харчові продукти викладених державною мовою.
- дозволяється імпорт та реалізація тютюнових виробів за визначеними кодами з маркуванням, відповідно до вимог країни члена ЄС – виробника такої продукції без додержання вимог до маркування за українським законодавством. Їх обіг можливий протягом трьох місяців після припинення воєнного стану.

- *Наказ №132 від 01.03.2022 року Міністерства аграрної політики та продовольства України*

Для чого: для забезпечення сільгоспвиробників насінням до посівної в Україні на час воєнного стану скасовані додаткові процедури із сертифікації насіннєвого матеріалу.

Основні положення:

- Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції має забезпечити: безперешкодний процес реалізації насіння і садивного матеріалу суб'єктами насінництва та розсадництва врожаю 2021 року та залишків минулих років, необхідного для посіву, без додаткових процедур із сертифікації; визнання іноземних сертифікатів на імпортоване насіння без застосування додаткових процедур із сертифікації.
- Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів рекомендовано визнавати сертифікати видані іншими країнами без проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), за наявності фітосанітарного сертифіката країни-експортера при розмитненні насіннєвого матеріалу.

- *Постанова КМУ № 297 від 16 березня 2022 року про «Деякі питання перевезення (транспортування), зберігання, застосування та торгівлі пестицидами і агрохімікатами»*

Для чого: спрощення умов для роботи агробізнесу.

Основні положення:

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

- строк дії допусків (посвідчень) на право роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, дійсних станом на 1 січня 2022 р., продовжується на період дії воєнного стану в Україні та на 90 днів, наступних за днем його припинення або скасування.
- *Постанова КМУ від 16 березня 2022 р. № 292 «Про внесення змін до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив»*

Для чого: спрощення умов для роботи агробізнесу.

Основні положення:

- дозволено введення в обіг бензину та дизельного пального екологічних класів Євро3 і Євро4;
- спрощено проходження митних процедур для постачання нафтопродуктів.
- *Міністерством аграрної політики та продовольства України на час воєнного стану скасовано передбачений постановою Кабінету Міністрів України № 694 від 8 липня 2009 року обов'язок реєстрації сільськогосподарської техніки.*

Для чого: дозволено експлуатацію сільгоспмашин без їх реєстрації на період воєнного стану

Основні положення:

- скасовується обов'язок реєстрації сільськогосподарської техніки, а саме:
 - тракторів;
 - самохідних шасі;
 - самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних та меліоративних машин;
 - інших сільськогосподарських машин та їх складових вітчизняного й іноземного виробництва.
- після закінчення воєнного стану на всій території України або в її окремих місцевостях, власники будуть зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) відповідну машину протягом 90 днів.
- *Постанова КМУ від 28 лютого 2022 р. № 163 «Про внесення зміни до пункту 3 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних».*

Для чого: спрощення умов для роботи харчової промисловості.

Основні положення:

Автоматично реєструються податкові накладні/розрахунки коригування, які одночасно відповідають таким вимогам:

- показують виключно операції з продукцією/товарами груп 1-24 УКТЗЕД; та
- складені мікро- або малим підприємством з основним видом діяльності відповідно до вичерпного переліку КВЕД, зазначеного у постанові.

До таких видів діяльності, серед іншого, включено:

- вирощування зернових, бобових, баштанних культур, рису, овочів, фруктів;
- розведення ВРХ, овець і кіз, свиней, свійської птиці;
- морське та прісноводне рибальство;
- виробництво м'яса, олії та тваринних жирів, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, хліба, макаронних виробів, дитячого харчування та інших харчових продуктів, мінеральних та інших вод, цукру, чаю кави;

РАДА: наступне покоління

- перероблення молока, виробництво масла та сиру тощо.

Автоматична реєстрація податкових накладних/розрахунків коригувань за цією постановою діє протягом всього періоду воєнного стану.

1.3. Лібералізація трудових відносин

➤ Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» 2136-IX⁵

Для чого: вводиться обмеження конституційних прав і свобод відповідно до статті 43 (право на працю) та статті 44 (право на страйк) Конституції України. Цей закон діятиме впродовж всього періоду воєнного стану в Україні і визначає особливості трудових відносин у цей час.

Основні положення:

Змінюються умови переведення працівника

- Працівника без його згоди можна перевести на роботу, не обумовлену трудовим договором, якщо така робота не протипоказана йому за станом здоров'я, але лише для відвернення чи ліквідації наслідків бойових дій, а також інших обставин, що ставлять або можуть становити загрозу життю чи нормальним життєвим умовам людей.
- Оплата праці зберігається на рівні не нижче середньої заробітної плати за попередньою роботою.
- 2 -місячний строк попередження про зміну істотних умов праці не застосовується.
- Нагадаємо, що істотними умовами праці є система та розмір оплати праці, пільги, режим роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміна розрядів і найменування посад та інше, що впливає на зміст трудових прав та обов'язків працівника.

Особливості звільнення працівника

- Працівник має право розірвати трудовий договір у той строк, який він вказує в своїй заяві, якщо місце роботи знаходиться в зоні ведення бойових дій, за умови, що такий працівник не залучений до робіт на об'єктах критичної інфраструктури або до суспільно-корисних робіт.
- Допускається звільнення працівника в період його тимчасової непрацездатності (перебування на лікарняному), а також у період відпустки (крім відпустки у зв'язку з вагітністю, пологами та по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку)

Допускається збільшення тривалості робочого часу

- До 60 годин на тиждень (для загальної категорії працівників) і до 50 годин (для працівників, яким передбачена скорочена тривалість). Це право роботодавця, а не обов'язок.
- Роботодавець встановлює 5-ти чи 6-ти денний робочий тиждень за рішенням військового командування разом із військовими адміністраціями.

Особливості оплати праці

- Заробітна плата виплачується на умовах, визначених трудовим договором.
- Якщо виплатити заробітну плату неможливо через воєнні дії її виплату може бути відтерміновано, до моменту відновлення можливості підприємства здійснювати основну діяльність.

⁵ Аналіз Закону Ініціативою "Право в умовах війни"

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

Звертаємо увагу, що роботодавець не несе відповідальності за несплату заробітної плати у строк, визначений законодавством, але вживає усіх можливих заходів для забезпечення своєчасного отримання заробітної плати працівником. Також роботодавець не звільняється від обов'язку сплачувати заробітну плату, якщо трудові відносини тривають.

Щодо відпусток

- Тривалість оплачуваної відпустки – 24 календарні дні.
- Роботодавець може відмовити працівнику у наданні відпустки, якщо працівник залучений до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури.
- Строк відпустки без збереження заробітної плати - необмежений.

Можливість призупинення дії трудового договору

- У разі неможливості роботодавця забезпечити працівника роботою або неможливістю працівника виконувати трудові обов'язки сторони трудового договору мають право призупинити його дію. Про це вони повідомляють один одного у доступний спосіб.
- На час призупинення дії трудового договору за працівником зберігається робоче місце.
- Заробітну плату та інші виплати, які нараховуються працівнику має відшкодувати держава-агресор.

1.4. Кредитування та компенсації для бізнесу

- *Постанова КМУ від 20 березня 2022 р. № 331 «Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні»*

Для чого: підтримка створення робочих місць. Урядова програма підтримки працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Основні положення:

- 6500 гривень щомісячно – компенсація роботодавцю за кожного працевлаштованого вимушеного переселенця. Видається під час воєнного стану та 30 днів після нього.

Аби отримати компенсацію, роботодавець має:

- сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштовану особу;
- подати податкову звітність за IV квартал 2021 року або річну звітність за 2021 рік;
- подати заяву до центру зайнятості не раніше, ніж через п'ять днів після працевлаштування переселенця. Це можна зробити у паперовій формі або через Портал Дія.

- *Постанова КМУ від 18.03.2022 р. № 312 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 і 29»*

Для чого: розширено програму «Доступні кредити 5-7-9%». Будь-який бізнес України протягом дії воєнного стану та місяць після його припинення зможе отримати кредит під 0%, після цього кредитна ставка становитиме 5%, при цьому збільшено максимальну суму кредиту до 60 млн грн.

Основні положення:

- 18 березня 2022 р. рішенням Уряду внесено зміни до Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%», якими, передусім, передбачено наступне:

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

1. Програма розширена на середні підприємства з річним доходом до 50 млн євро (раніше було 20 млн євро) та на великі підприємства з річним доходом більше 50 млн євро незалежно від кількості працюючих.
 2. Максимальна сума кредиту для всіх суб'єктів підприємництва збільшена з 50 млн грн до 60 млн грн з урахуванням групи пов'язаних компаній.
 3. Процентна ставка:
 - 0% річних протягом періоду воєнного стану та одного місяця після його припинення;
 - 5% річних після завершення вказаного вище періоду і до кінця строку кредиту.
 4. Ціль кредитування:
 - інвестиційний кредит на придбання основних засобів,
 - кредит на поповнення обігових коштів для здійснення підприємницької діяльності.
 5. Строк кредитування:
 - інвестиційні кредити – 5 років;
 - кредити на поповнення обігових коштів – 3 роки.
 6. Термін подачі заявки на участь у програмі – у період дії воєнного стану.
- Розмір кредитної гарантії – 50% від суми кредиту суб'єкта мікро, малого та середнього підприємництва (крім суб'єктів великого підприємництва).

1.5. Переміщення бізнесу з територій де ведуться бойові дії

Станом на 29 березня потужності, за даними Мінекономіки 98 підприємств вже перевезено на захід України. 375 учасників програми перебувають в стадії переїзду. Загалом отримано 1164 заявок від підприємств, з яких 1058 вже опрацьовані.

➤ *Розпорядження КМУ від 25.03.2022 № 246-р «Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію»*

Для чого: збереження виробничого і трудового потенціалів та орієнтована на усі підприємства, які бажають перемістити виробництво на Захід України.

Основні положення:

- За сприяння державних і місцевих органів влади створюються умови для забезпечення безкоштовного переїзду підприємств, а також підбору відповідних площ для розміщення виробництва, переміщення і розселення персоналу, підбору працівників у місцях дислокації після переїзду.
- Вивезення підприємств здійснюється у випадках, коли існує така логістична можливість без надмірної загрози для водіїв та залізничників. У зоні безпосередніх бойових дій та через гуманітарні коридори релокація не проводиться.
- Рішення про релокацію підприємства не передбачає перевезення всіх ФОПів, які на ньому працюють. Вони мають подавати заявки окремо.
- Після прибуття на нове місце підприємство монтує обладнання, підключається до мереж, запускає роботу. Фахівці обласних адміністрацій сприяють і допомагають компанії у облаштуванні. Державна служба зайнятості додатково співпрацює з підприємством у питанні працевлаштування нових робітників, а Державна служба з питань праці консультує у сфері гарантій безпеки життя і здоров'я працівників.

РАДА: наступне покоління

- *Постанова КМУ №305 від 17.03.2022 «Про особливості роботи акціонерного товариства “Укрпошта” в умовах воєнного стану»*

Для чого: збереження виробничого і трудового потенціалів та орієнтована на усі підприємства, які бажають перемістити виробництво на Захід України.

Основні положення:

- Регламентує безоплатне перевезення майна вітчизняних підприємств, установ та організацій згідно з переліком, який формується Міністерством економіки і передається до Міністерства інфраструктури.
- *Постанова КМУ №378 від 27 березня 2022 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 723»*

За повідомленням Міністерства аграрної політики та продовольства України⁶, постановою вносяться наступні зміни:

- встановлення строку дії державної гарантії для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів та за кредитами, що надаються суб'єктам господарювання – сільськогосподарським товаровиробникам – 1 рік;
 - надання кредитування суб'єктам господарювання – сільськогосподарським товаровиробникам відповідно до пункта 16 виключно у вигляді кредиту (не поширюється на кредитну лінію);
 - передбачено нову мету кредитування у рамках портфеля – для фінансування забезпечення посівів сільськогосподарських культур, у тому числі купівлі сільськогосподарської продукції (сільськогосподарських товарів), що підпадає під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, а також добрив, засобів захисту рослин, пестицидів та агрохімікатів, паливно-мастильних матеріалів, запасних частин, основних засобів та нематеріальних активів, оплати праці, оренди нерухомого та рухомого майна, інших товарів (робіт, послуг), що використовуються суб'єктами господарювання – сільськогосподарськими товаровиробниками при здійсненні операційної діяльності;
 - для кредиту, що надається суб'єкту господарювання – сільськогосподарському товаровиробнику згідно з пунктом 16 Порядку встановлено максимальний строк – **до 1 року, а також максимальна сукупна заборгованість позичальника та учасників групи пов'язаних з ним контрагентів, – 1 500 млн. гривень;**
 - розмір комісій – на покриття витрат банку-кредитора (не враховуючи плати за надання державної гарантії) на обслуговування кредиту не більше ніж 1 відсоток річних суми кредиту (для кредитів зі строком кредитування менш ніж 1 рік – до 1 відсотка разово)⁷
- За попередніми розрахунками, обсяг кредитних коштів для реалізації посівної кампанії становить 50 млрд гривень.

1.6. Експорт в умовах війни

- *Постанова КМУ від 05 березня 2022 р. № 207 «Про внесення змін у додатки 1 і 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1424»*

⁶ Там само.

⁷ <https://minagro.gov.ua/news/kabmin-rozshiriv-kredituvannya-dlya-agrariyiv>

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РАДА: наступне покоління

Для чого: розширено перелік товарів, дозвіл на експорт яких видаватиме Міністерство економіки України.

Основні положення:

- ліцензуванню підлягає експорт: пшениці та суміші пшениці та жита (меслин); кукурудзи; м'яса курей свійських; яєць кур свійських; олії соняшникової
- на час воєнного стану заборонено експорт: вівса, проса, гречки, цукру, солі, жита, великої рогатої худоби, м'яса та субпродуктів із ВРХ. Стосовно інших товарів експорт відбувається у правому режимі мирного часу.